

SMĚRNICE K PODÁVÁNÍ LÉKŮ

č. j. MŠ/130/2021

Dne : 15.12.2021

spisový znak: 1.3.

Skartační znak: A 10

1. Podmínky podávání léků dítěti v mateřské škole

- Na základě stanoviska legislativního a právního MŠMT týkajícího se povinnosti pedagogických pracovníků podávat dětem v mateřské škole léky vyplývá, že podávání léků dětem v MŠ není pedagogickým pracovníkům zakázáno, ale není jejich povinností jakékoliv léky podávat / s výjimkou, kdy by dítěti hrozila vážná újma na zdraví/.
- Povinností škol a školských zařízení při vzdělávání a s ním souvisejících činnostech je podle § 29 odst. 1 a 2 zákona 561/2004 O předškolním, základním, středním a vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů přihlížet k základním fyziologickým potřebám dětí, žáků a studentů, vytvářet podmínky pro jejich zdraví, vývoj a zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví. Školy a školská zařízení **zajišťují bezpečnost a ochranu zdraví dětí, žáků a studentů při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech a při poskytování školských služeb a poskytují žákům a studentům nezbytné informace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví.**
- Dále pak podle §9 odst. 4, písm. b) zákona č. 20/1966 Sb. O péči a zdraví lidu, ve znění pozdějších předpisů je každý povinen poskytnout nebo zprostředkovat nezbytnou pomoc osobě, která je v nebezpečí smrti nebo jeví známky závažné poruchy zdraví. MŠMT doporučuje, aby při pravidelném užívání léků zákonný zástupce školu o podávání léků písemně požádal a dodal podrobné informace o nezbytném postupu při jejich podávání.
- novela zákona č. **372/2011 Sb.**, o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (umožnění na základě indikace praktického lékaře pro děti a dorost (dále jen „PLDD“) poskytovat poskytovatelům domácí péče zdravotní služby dětem ve školách.

2. Rozsah platnosti směrnice

- Směrnice je závazná pro všechny osoby v pracovním nebo obdobném poměru ke škole (dále jen „zaměstnanec“) a případně i pro další fyzické osoby, jejichž činnost může mít vliv na úroveň zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a související poskytování první pomoci.
- Ředitelka školy zajistí, aby zaměstnanci dodržovali ustanovení tohoto předpisu a aby veškeré činnosti vykonávali pouze v souladu s touto směrnicí, jejími přílohami a platnými právními a ostatními předpisy.
- Zaměstnanec je oprávněn odmítnout výkon práce, o níž má důvodně za to, že bezprostředně a závažným způsobem ohrožuje jeho život nebo zdraví, popřípadě život nebo zdraví jiných fyzických osob; takové odmítnutí není možné posuzovat jako nesplnění povinnosti zaměstnance. (§ 106 odst. 2 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZP“).

3. Legislativa

- Zákon 561/2004 Sb., ze dne 24.9.2004, o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) Vyhláška č. 263/2007 Sb., kterou se stanoví pracovní řád pro zaměstnance škol a školských zařízení zřízených Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, krajem, obcí nebo dobrovolným svazkem obcí,
- Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon 262/2006 Sb., zákoník práce
- Zákon 372/2011 Sb., o zdravotních službách
- Zákon 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách Vyhláška č. 106/2001 Sb., o hygienických požadavcích na zotavovací akce pro děti,
- Vyhláška č. 64/2005 Sb., o evidenci úrazů dětí, žáků a studentů, ve znění pozdějšího předpisu,
- Metodický pokyn MŠMT, č. j.: 37 014/2005-25, k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, stanovisko MŠMT k podávání léků ve škole

- Společné sdělení MŠMT a MZ k zajištění zdravotnických služeb ve školách a školských zařízeních

1.1. Zákonný zástupce dodá k žádosti vyjádření lékaře, který léky předepisuje. Vyjádření lékaře musí obsahovat doporučení k podávání léků v době pobytu dítěte v MŠ a přesné dávkování léků. Podávání léků v MŠ může být realizováno po schválení ředitelkou MŠ. Léky musí zákonný zástupce do MŠ doručit osobně, léky musí být v originálním balení, s označením jména dítěte a popisem dávkování.

1.2. Ředitelka školy určí způsobilou osobu, která je zaměstnancem školy k podávání léků a další osobu, která dítěti podá lék v době nepřítomnosti určené osoby.

1.3. Na základě indikace praktického lékaře pro děti a dorost (dále jen „PLDD“) poskytovat poskytovatelům domácí péče zdravotní služby dětem ve školách.

4. Podávání léků a poskytování první pomoci

Činnosti a postupy upravované touto směrnicí lze rozdělit na následující okruhy:

1. Podávání léků při akutních onemocněních (např. chřipka, horečnaté stavy apod.). Do této skupiny je dále zahrnuto podávání vitamínových přípravků, potravinových doplňků, mastí apod.
2. Chronické onemocnění a zdravotní obtíže (např. cukrovka, alergie apod.)
3. Úrazy, akutní stavy, stavy ohrožující zdraví a život žáků

V případě zdravotních potíží žáků bude vždy postupováno takto:

Ad1) - Podávání léků při akutních onemocněních (např. chřipka, horečnaté stavy apod.).

Do této skupiny je dále zahrnuto podávání vitamínových přípravků, potravinových doplňků, mastí apod.

Akutní onemocnění (chřipka, horečnaté stavy apod.) jsou téměř vždy řešeny léčbou dítěte v domácím prostředí. Děti jsou v těchto případech omluveny ze vzdělávání, obvykle na základě omluvenky – záznam v omluvném listě, pokud se nepřetržitě neúčastní předškolního vzdělávání po dobu delší než dva týdny zákonným zástupcem. Děti s povinnou docházkou je potřeba omluvit do 3 dnů. Záznamy do omluvných listů písemně ihned, nejpozději do 3 dnů po nástupu do MŠ. Návrat dítěte do školy by tedy měl následovat až po úplném uzdravení, kdy již není potřeba podávat žádné léky. Při dřívějším návratu žáka do školy, tedy v okamžiku, kdy ještě „dobírá“ léčiva (např. antibiotika) je tedy v plné kompetenci zákonných zástupců toto zajistit a škola toto zajišťovat nebude. Škola nebude zajišťovat ani podávání vitamínových přípravků, potravinových doplňků, mastí apod.

Ad2) - Chronické onemocnění a zdravotní obtíže (např. cukrovka, alergie apod.)

Školy a školská zařízení mají v § 29 zákona 561/2004 Sb., školský zákon, povinnost zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví dětí, žáků a studentů při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech a při poskytování školských služeb a poskytovat žákům a studentům nezbytné informace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví. MŠMT je zmocněno vyhláškou stanovit opatření k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů při vzdělávání ve školách a školských zařízeních a při činnostech s ním souvisejících. Doposud však žádný prováděcí předpis nenabyl platnosti, proto při posuzování povinností školy nebo pedagogického pracovníka při podávání léků žákům nutné vycházet z citovaného obecného ustanovení § 29 odst. 2 školského zákona. Při absenci právní úpravy stanovující postupy při podávání léků jsou postupy upraveny v této směrnici, která tvoří přílohu Školního řádu, jako jeden ze způsobů zajištění ochrany zdraví žáků (§ 30 odst. 1 písm. c) školského zákona). Z výše uvedené legislativy nevyplývá povinnost školy tuto oblast upravovat a nemá ani povinnost vyhovět žádosti zákonného zástupce a zajistit podávání léků konkrétnímu dítěti. Dále však platí, že zákonný zástupce žáka/dítěte má povinnost podle § 22 odst. 3 písm. c) školského zákona informovat školu o změně zdravotní způsobilosti, zdravotních obtížích žáka nebo jiných závažných skutečnostech, které by mohly mít vliv na průběh vzdělávání. Tato informace ale neznamená, že pokud žák trpí zdravotními obtížemi nebo potřebuje pravidelně podávat nějaké léky, že tak bude pedagog automaticky konat. V tomto případě je povinnost na straně zákonného zástupce, aby si zajistil sám podávání léků. Záleží tedy na dohodě zákonného zástupce a školy. Je-li škola informována o tom, že žák trpí onemocněním, které vyžaduje zohlednění při vzdělávání, bude postupovat takto:

POSTUP V PŘÍPADĚ, ŽE DÍTĚ SAMO NEDOKÁŽE PROVÉST ZDRAVOTNÍ VÝKON:

- zákonný zástupce požádá praktického lékaře pro děti a dorost (dále jen PLDD), u kterého je dítě registrováno, o indikaci domácí péče,

- po indikaci PLDD osloví zákonný zástupce poskytovatele zdravotních služeb (poskytovatel domácí péče),
- seznam poskytovatelů domácí péče naleznou v Národním registru poskytovatelů zdravotních služeb (<https://nrpzs.uzis.cz/index.php?pg=vyhledavani-poskytovatele>) nebo mohou oslovit zdravotní pojišťovnu, u které je dítě pojištěno, nebo poskytovatele zdravotních služeb na základě doporučení PLDD,
- **zákonný zástupce osloví ředitele školy a předá potřebné informace,**
- škola poskytovateli zdravotních služeb umožní vstup do školy a zajistí pro poskytnutí zdravotních služeb prostor (místnost), vybavení místnosti (jelikož se nejedná o místnost poskytovatele zdravotních služeb, ale o místnost ve „vlastním sociální prostředí pacienta“) není dáno legislativou, ale lze doporučit, aby v místnosti bylo umyvadlo s tekoucí teplou vodou, dávkovač s mýdlem, koš na odpad, stůl, 2 židle, event. lůžko; aby bylo **zajištěno soukromí dítěte,**
- poskytovatel domácí péče si do školy přinese pomůcky pro provedení výkonu a odnese si vzniklý infekční odpad.

Příklady zdravotních výkonů, které typicky může zajistit poskytovatel domácí péče:

- chronická medikace jejíž podání je nutné v krátkých časových intervalech (např. po 4 hod.),
- pravidelná kontrola hladiny cukru v krvi (glykémie),
- pravidelná aplikace inzulínu,
- výměna stomické pomůcky (zde lze předpokládat, že půjde o naprosto výjimečné případy, neboť mají dostatečnou objemovou kapacitu) pravidelné odsátí sekretu z tracheostomie (i zde se pravděpodobně bude jednat o výjimečné případy, když většinou je třeba odsátí sekretu dle potřeby, a nikoliv tedy pravidelně),
- podání stravy cestou perkutánní endoskopické gastrostomie (PEG).

Jedná se o **plánované pravidelně se opakující zdravotní výkony**, které dítě **nezvládne samo**, a které nelze zajistit v době, kdy dítě není ve škole.

- Škola možnosti zajištění zdravotních výkonů škola nebo školské zařízení samo zdravotnického pracovníka nezajišťuje, pouze mu umožní poskytování zdravotních služeb v prostorách školy.
- Pokud v daném místě nebude možné službu poskytovatele domácí péče využít, platí ve vztahu k provádění takových výkonů pedagogickým pracovníkem dřívější stanovisko. Podle vyjádření Ministerstva zdravotnictví podání nebo aplikace léku nebo provedení ošetřovatelského výkonu (např. odsátí tracheostomie) pedagogickými pracovníky na úrovni tzv. „rodinné péče“ nebo „edukované osoby“ v době, kdy mají dítě v péči (např. doba vyučování), kdy jinak tuto péči provádí rodič v domácím prostředí, a to na základě dohody s rodiči dítěte, je na odpovědnosti konkrétního pedagogického pracovníka, a to včetně odpovědnosti za případné poškození zdraví dítěte v případě např. chybného podání léku (opomenutí, záměna) nebo provedení výkonu. V žádném případě však nelze takové jednání na pedagogických pracovnících vynucovat ať už ze strany zaměstnavatele nebo ze strany rodičů. Nejedná se o úkony, které může zaměstnavatel pedagogovi jednostranně nařídit.
- V tomto případě škola umožní ZZ poskytnutí péče v zařízení školy za stejných podmínek jako u poskytovatele.

Vše výše uvedené nijak nezasahuje do povinnosti poskytnout laickou první pomoc ani neřeší situaci, kdy je třeba pouze dohled na dítě, které si bere lék samo, dohled u příjmu stravy, dohled u aplikace inzulínu. Povinnost poskytnutí první pomoci škola naplní zavoláním rychlé záchranné služby (155) a řízením se pokynů operátora, který je pro tyto případy vyškolen.

Poskytování léků (chronicky nemocných dětí) bez poskytovatelů zdravotních služeb

- Ředitelka školy projedná se zákonným zástupcem rozsah a druh onemocnění žáka a vyzve jej k podání „Žádosti o podávání léků“.
- Zákonný zástupce donese vyjádření ošetřujícího lékaře dítěte.
- Ve vyjádření lékaře, pak bude uveden zejména přesný popis obtíží žáka, název léku a přesný rozpis dávkování.
- Ředitel školy pak na základě žádosti vyhodnotí, zda je škola schopna podávání léků zajistit, projedná tuto skutečnost s příslušným pedagogem a pokud je pedagogický pracovník schopen a

ochoten potřebný lék podávat, na základě souhlasu pedagogického pracovníka žádosti zákonného zástupce vyhoví. Písemně pověří pedagoga, který bude léky žákovi podávat. Pedagog, který bude léky žákovi podávat, bude mít k dispozici kopii žádosti s rozpisem léků a časem jejich podání. Po podání léku žákovi o tomto provede písemný záznam.

- Založení zdravotní karty dítěte
- Zákonný zástupce musí okamžitě nahlásit změnu podávání léku, donést novou zprávu od ošetřujícího lékaře s rozpisem podávání léků. Pokud tak neučí pedagogický pracovník nenese žádnou zodpovědnost za případné zdravotní obtíže dítěte.
- V případě, kdy dítě odmítá podání léku pedagogický pracovník okamžitě informuje zákonného zástupce a ten musí zajistit podání léku či sdělit postup jak dále zajistit podání léku s dodatečným podpisem, že byl pedagogický pracovník informován. Pedagogický pracovník si zajistí druhou osobu, která mu informace podané ZZ potvrdí v případném rozporu.

Ad3) - Úrazy, akutní stavy, stavy ohrožující zdraví a život dětí

Obecně závazné právní předpisy zavazují školu k poskytnutí první pomoci žákům. Pedagogičtí pracovníci jsou proškoleni, v souladu s platnou legislativou (zejména § 102 odst. 6 zákona 262/2006 a metodický pokyn MŠMT č.j.: 37 014/2005-25), k poskytnutí první pomoci.

Součástí poskytování první pomoci však může být poskytování zdravotních služeb. V souladu se zněním § 11 odst. 3) zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů, lze zdravotní služby poskytovat pouze prostřednictvím osob způsobilých k výkonu zdravotnického povolání nebo k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotních služeb. **Pedagogický pracovník tedy není zdravotnickým pracovníkem a tuto podmínku nesplňuje.**

S ohledem na tuto skutečnost bude vždy při úrazu, případně při kolapsovém stavu žáka, postupováno následujícím způsobem:

- U drobných úrazů (škrábnutí, říznutí apod.) pedagogický pracovník zajistí poskytnutí první pomoci a ošetření žáka v souladu s Traumatologickým plánem.
- V případě závažnějších úrazů (např. zlomeniny) postupuje v souladu s Traumatologickým plánem
- Zajistí prvotní ošetření a přivolá Záchranou zdravotnickou službu města Přeštice či Plzeňského kraje
- Do příjezdu ZZS Přeštice či Plzeňského kraje postupuje podle pokynů operátora.
- Kolapsové stavy - pedagog není kvalifikovaným zdravotnickým pracovníkem, není tedy schopen v širších souvislostech adekvátně reagovat na vzniklou situaci, stanovit příčinu obtíží dítěte a vyloučit případné komplikace, které mohou mít negativní dopady na zdraví žáka. Proto bude vždy (bez ohledu na to, jaké léky pravidelně dítě užívá) postupovat následujícím způsobem:

- Učiní veškeré kroky směřující k zajištění životních funkce zraněného (srdeční akce, dýchání, zastavení masivního krvácení apod.)

- Postupuje podle Traumatologického plánu. Neprodleně kontaktuje ZZS Přeštice či Plzeňského kraje a dále postupuje podle pokynů operátora

- Má-li žák významné zdravotní obtíže, o kterých pedagog ví (evidence dětí) , informuje o těchto obtížích operátora ZZS Přeštice či Plzeňského kraje)

.- Rovněž ho informuje o všech lécích, případně přípravech, které žák užívá a které má s sebou k dispozici (např. inzulin).

- Případnou aplikaci jakýchkoliv léků, zejména injekčním způsobem, provede pouze po výzvě operátora ZZS Přeštice či Plzeňského kraje.

- Za trvalé spolupráce s operátorem ZZS kraje Přeštice či Plzeňského kraje vyčká na příjezd lékaře, který je oprávněn rozhodnout o dalším postupu.

-Bezprostředně po poskytnutí první pomoci žákovi bude dále postup v souladu s vyhl, MŠMT 64/2005 Sb. (informování zákonného zástupce, zápis do knihy úrazů atd.)

5. Skladování léků

- Léky doručí do MŠ zákonný zástupce vždy osobně.
- Léky budou vždy a pouze v originálním balení, označené jménem, příjmením a třídou žáka.

- Skladování léků bude prováděno vždy podle informací v příbalovém letáku U léků, či přípravků, které musí mít žák trvale u sebe, dohodne v žádosti zákonný zástupce s ředitelem školy, kde budou léky umístěné .
-

6. Rizika

- Rodiče nedodají léky v pravidelném intervalu.
- Rodiče nezabezpečí podávání léku mimo školu, hladina účinné látky kolísá.
- Dítě si odmítá vzít lék.
- Rodiče neohlásí škole změnu v podávání léků.
- Nespolehlivost na straně učitele.
- Neinformovanost pedagogů.

7. Porušení povinností

Směrnice je závazná pro všechny zaměstnance školy. Nedodržování, obcházení či ignorování směrnice a v ní stanovených postupů bude považováno za porušení pracovních povinností zaměstnance v souladu s ustanovením § 52 písm. g) ZP.

Povinností zaměstnance je postupovat v souladu s právními a ostatními předpisy a se stanovenými pracovními postupy, se kterými byl prokazatelně seznámen. Povinností přímého nadřízeného zaměstnance je plnění výše uvedených povinností vyžadovat a kontrolovat. Činnosti ve směrnici neuvedené, mohou být prováděny pouze na příkaz odpovědného vedoucího zaměstnance a za podmínky, že nejsou v rozporu s platnou legislativou.

Přílohy :

1. Žádost o podávání léků
2. Záznam o projednání žádosti
3. Záznam o podání léku
4. Zdravotní karta
5. seznámení se Směrnicí

Směrnice nabývá účinnosti dne: 1. 1. 2022

Jitka Erbenová
ředitelka MŠ

Příloha č. 1

Žádost o podávání léku dítěti pověřeným pracovníkem školy, poskytovatelem zdravotních služeb

Já,jako zákonný zástupce dítěte
žádám MŠ Dukelská 959, Přeštice 334 01 o podávání léku mému dítěti pověřeným **o poskytovatelem zdravotních služeb nebo o pracovníkem školy (označit)**, v době pobytu mého dítěte v MŠ.

Jméno dítěte :Datum narození:

Odborné vyjádření lékaře :

Diagnóza, pro kterou je lék naordinován :

.....

Název léku :

Dávkování (doporučení k podávání léků):

Den	Čas	Množství	Poznámka (např. podávání před/po jídle apod.)
Pondělí			
Úterý			
Středa			
Čtvrtek			
Pátek			

Jiný typ podávání léků (např. pouze při určitých projevech nemoci):

Vyjádření postupu, bude-li dávka léku vynechána :

1. stav dítěte BUDE/NEBUDE ohrožen
2. Jak se zachovat/postupovat :

.....

Možné projevy příznaků choroby a doporučení k postupu školy:

.....

.....

.....

Datum:..... Razítko a podpis lékaře:

Vyjádření zákonného zástupce :

1. léky budu předávat pověřenému pracovníkovi školy.....v originálním obalu s přiloženým letákem, vyznačeným dávkováním a jménem dítěte.
2. Vyjadřuji souhlas s tím, aby s místem uskladnění a jeho aplikací byli seznámeni pracovníci školy, kteří mohou přijít do kontaktu s mým dítětem (aby v případě nepřítomnosti pověřeného pracovníka školy bylo zajištěno poskytnutí léku jiným pracovníkem školy)
3. V případě jakékoliv změny (přerušení či ukončení podávání léku, změny dávkování, změna léku apod.) budu školu bezprostředně informovat.

Datum: Podpis zákonného zástupce:.....

Datum : Čitelný odpis pověřeného pracovníka (pedagog, poskytovatel)

.....

Příloha č.2

Záznam o projednání žádosti - vyplní ředitelka školy

Projednáno dne :

S podáváním léků souhlasím / nesouhlasím

Podáváním léků je pověřen poskytovatel zdravotních služeb:

.....
jméno a příjmení

Podáváním léků je pověřen pedagogický pracovník:

.....
jméno a příjmení

V Přesčicích dne :

.....
podpis ředitele školy

Příloha č. 4

Vystaveno na základě žádosti zákonného zástupce pro :	Mateřská škola Přeštice Dukelská 959, 334 01 Přeštice
ZDRAVOTNÍ KARTA DÍTĚTE dokument slouží pouze jako podklad pro poskytnutí informací ZZS Přeštice, Plzeňský kraj	
Jméno a příjmení dítěte:	
Rodné číslo:	
Zdravotní pojišťovna:	
Bydliště :	

Kontaktní informace:

Zákonný zástupce:		Nouzový telefon:
Ošetřující lékař :		Nouzový telefon:
Diagnóza:		
Příznaky obtíží:		
Léky. Které má dítě u sebe:		
V případě nouze aplikovat:	Název přípravku:	Dávkování:

Vdne:

.....
podpis zákonného zástupce

.....
podpis ošetřujícího lékaře